

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtlet in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam pouk, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Skakovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštno prosta.

Nekaj o draginji.

(Piše kmet J. G. iz Razborja pri Slovenjgradcu).

Mnogo se piše sedaj o draginji mesa, ki je nastopila, navajajo se pa tudi razni vzroki za to. Po mojih mislih bi bilo krivo temu sledeče: 1. predlanska in lanska suša, ki je povzročila, da je padlo število živine, pa letošnja moča, ki je dala obilo krme; seveda je zaradi prejšnjega znižanja stanja živine iste malo oddati; 2. beg kmečkih poslov in delavcev iz kmetov v mesta in tovarne. Število ljudi se je posebno v goratih krajih znižalo za eno četrtinko. Odsli pa so le dela zmožni ljudje, ker le taki se drugod radi sprejemajo. Kolik primanjkljaj na dobrih kmečkih delavskih silah! Produktivne sile se zmanjšujejo, konsum pa se povečuje. Kmetje v bolj visečih legah bodo morali manj zložne njive in travnike v kratkem pozoditi, ako bodo hoteli še za naprej ostati posestniki zemljišč. Ako pa nočejo svojega obdelanega sveta pogozditi, jim ne preostaja drugega, kakor prodati posestva kapitalistu, ki jih bo — vsaj v bolj visečih legah — tudi pogozdil. Da dandanes ne more eden človek tega izgotoviti, kar sta nekdanj dva ali trije, je vendar razumljivo. Seveda mora vsled pomanjkanja delavnih moči tudi padati število živine. 3. Velika plača poslov, dninarjev in drugih delavcev. Velika razlika med letom 1899 in 1910 se kaže s to-le razpredelnico:

leta 1899	leta 1910
hlapec je imel 100—120 K	210—250 K na leto.
dninar „ „ 0-60—0-70 K	1-20—1-60 K na dan.
drugi delavci (zi-darji, tesarji) 0-80—1-20 K	1-60—3— K na dan.

Vsi tukaj imenovani imajo še hrano in po razmerah tudi stanovanje; to velja za obe navedeni leti. Živina pa je veljala leta 1899 K 48—56 za 100 kg žive teže, a letos se najbolje pitana živina v tem kraju ne proda čez 76 K za 100 kg. Ali ni potemtakem še zmirno le kmet tisti, ki nosi draginjo? Tovarniški delavci, uradniki raznih vrst, učitelji in drugi zahtevajo dan na dan zvišanje plač, znižanje dela, pa cena živila. Le kmet je pozabljen, on naj bi samo trpel, za druge se žrtvoval, pa ničesar dobil. Ali ne bodete, kmetje, potem od veselja poskakovali in hvallili to lepo in blago liberalno in socialdemokratsko enakost?!

PODLISTEK.

† Kmet Zalokar.

„Spomnite se me na svetih krajih v Jeruzalemu, in jaz se Vas bom v Lurdu.“ „Pa še odpustke si hočeva donesti; jaz Vam iz Jeruzalema, Vi meni iz Lurda.“ To so bile zadnje besede, katere sem govoril z Jožefom Zalokarjem. In Zalokarja ni več, tudi ni mogel ostati pri besedi, ker je umrl pred odhodom slovenskih romarjev v Jeruzalem. A jaz se ga hočem spomniti, če mi da Bog milost, da dospem v Lurd, prositi hočem lursko Čudodelko, da mu izpolni, česar Jo je prosil pred dvema leti v Lurdu za svojo dušo.

Zalokar je bil mož „Božje previdnosti“, kakor se je sam rad imenoval. Le redki so med našim narodom možje, ki bi mu bili enaki.

Bil je jeklen značaj, zvest svoji verski in narodni zastavi. Ko so okoli leta 1870 hoteli nekateri rodoljubi „osrečiti“ naš narod z liberalizmom in po tabarih ropotati zoper cerkev in njene služabnike, jim Zalokar ni šel na limanice, kakor marsikateri kmet. Na blanskem taboru pri Rajhenburgu stal je s svojim kaplanom g. Tombahom, na čelu kmetov, ki so ugnali v kozji rog narodne liberalce. Pred nekaterimi leti je romal v Rim in vrnivši se nazaj na rajhenburškem kolodvoru zaklical: „Zdaj, ko sem videl Rim, naj mi še kedo zabavlja zoper vero, kar zaušnico dobi.“ In res, moralne zaušnice je dajal Zalokar vsakemu, ki se je drznil, v njegovi družbi napadati vero in duhovnike. Bil je zlasti velik Marijin častilec. Če se je v njegovi prisotnosti govorilo o Mariji, se mu je razveselil njegov obraz, v dokaz, da bije njegovo srce za Marijo. Tudi dejansko je storil veliko v proslavo in čast Marije. Bival je blizu prijazne Marijine cerkve na Graški gori. Kot cerkveni ključar je

Kolera.

Kljub vsem zdravniškim varnostnim odredbam se kolera po nekaterih krajih vedno bolj širi. Ravnatelj bakteriološkega budimpeštanskega preiskovalnega zavoda, prof. Preiss, se je izjavil tako-le:

Jaz sem prišel do prepričanja, da ognjišče kolere, ni v gornjem teku Donave, kakor se je dosedaj domnevalo, temveč v okolici Mohača. V Mohaču so oglenice in njihovo osebje po večini okuženi. Ako se oziramo na okolnosti, da so zboleli na parnikih večinoma kurjači, bi morali pred vsem dognati, ali se je na vseh teh parnikih, na katerih so tekom zadnjega časa zbolele osebe na kolero, kurilo z mohačkim premogom. Ako se to vprašanje potrdi, potem je tudi dognano, kje je ognjišče kolere.

Notranje ministrstvo javlja, da se je dognala pri 38letni Mariji Travniček na Dunaju azijska kolera. Tudi njen svak je obel na kolero in se nahaja že v Franc Jožefovi bolnišnici.

Tudi se poroča z Dunaja, da se je v palači trgovinskega ministra dr. Weiskirchnerja pojavila kolera. Obolela je neka kuharica, katero so že odpeljali v bolnišnico za kolero obolelih.

Na Ogrskem je zbolelo na novo šest oseb na azijski kolero. Splon se bojuje na Ogrskem, da se zanese iz Odeze na Ruskem kuga. Zato so odredili najstrožje varnostne priprave.

V Bukareštu v Rumuniji se govori, da je obel na znakih kolere rumunski ministrski predsednik Bratianu. Umrl je v Rumuniji na kolero Italijan Bria, ki si je, kakor sodijo, nalezil kolero na nekem laškem parniku, ki se je pripeljal iz Benetk v Galac.

V Schönbergu pri Berlinu sta na sumljivih kolernih znakih obotela neki inženir in neka gospodinja.

Iz Almerije na Spanskem se poroča, da je obotelo za kolero na nekem parniku 14 oseb. Parnik je pripeljal iz Aleksandrije.

Na Turškem, in sicer v okraju Erzerun, se je dne 17. in 18. t. m. dognalo, da je obotelo na kolero na novo 17 oseb, 21 pa jih je umrlo.

V Italiji je preskočila kolera že morje in napadla Sicilijo. V Mesini je obotelo že 14 oseb na znakih kolere. V Apuliji je od 18. na 19. t. m. obotelo na kolero pet oseb in štiri umrle.

posebno skrbel za to cerkev. Da je z vsemi potrebščinami dobro preskrbljena in da ima posebno lepovzonenje, je zasluga Zalokarjeva. V tej cerkvi je večinoma sam stregel pri sv. mašah. O tej cerkvi je poslal obširnejše poročilo „Družbi sv. Mohorja“, ki je bilo svoj čas tudi priobčeno. Zlasti ga je ljubezen do Marije gnala pred dvema leti s slovenskimi romarji v Lurd, dasi je bil že starček in vrh tega toliko bolehen, da bi mu po izjavi zdravnika postala lahko ta pot smrtonosna. Naš Zalokar je bil prav brihtna slovenska glava. Čital je jako mnogo, zlasti je bil naročnik „Slovenskega Gospodarja“ od njegovega početka. Tudi kat. pol. društvu „Savi“ je kumoval in ostal njen odbornik do smrti. Ko so se nemškutarji poganjali nekdanj za razne mandate, in žal, ne vedno brez uspeha, se je Zalokar neustrašeno bojeval zoper nemškutarstvo, poučeval svoje sovrstnike in veliko pripomogel, da je nemškutarstvo izginilo za vselej iz Posavja. Zalokar se je udeležil vsakega shoda Slovencev v sevniškem okraju. Večkrat je nastopil kot govornik ter z navdušenimi besedami zagovarjal naše verske in narodne svetinje.

Zalokar je poleg svojega kmetovanja tržil z lesom, zlasti z orehovimi plohi. Kot lesotržcu se mu je večkrat nudila prilika, potovati v tuje kraje. Med drugimi kraji je videl tudi Dunaj, da celo pariz. Posebno mu je ostal Dunaj v vednem spominu. Nek njegov odjemalec, žid, ga povabi tje. Bil je okoli Velike noči, ko se odzove Zalokar vabitu in gre na Dunaj. Prijazni jud ga hoče kar najboljšo pogostiti in mu ponuditi vse udobnosti njegovega stanovanja. Najprvo ga pelje v svoje domače kopališče. Ko je Zalokar sam v kopalni sobi, šine mu v glavo misel, da potrebuje judje pri svojih velikonočnih obredih kristjanovo kri. Tako je slišal večkrat govoriti o judih. Kaj spaka, če sem ravno jaz prišel judom v past in bodo rabili mojo kri? Kje me lažje umorijo, kakor v

Iz Rusije so poročila zelo redka, vendar se tudi tam kolera z neznansko naglostjo širi.

Ljubljanski občinski svet je z ozirom na pretečo nevarnost, da se zanese kolera iz okuženih krajev tudi v Ljubljano, odredil, oziroma pripravil dosedaj sledeče:

Opozoril je s posebnim razglasom na pretečo nevarnost in podal splošna zdravstvena navodila, posebno pa je odredil za gostilne, hotele, prenočišča, stroge zdravstvene policijske naredbe; z drugim razglasom je objavil mestni magistrat ponovno postavno dolžnost prijavljenja nalezljivih bolezni. Vsi, iz okuženih krajev prihajajoči tuji, prijavi se takoj mestnemu policijskemu uradu in ostanejo pod zdravniškim nadzorstvom. Delavska stanovanja se strogo pregledujejo in je podal za nje mestni magistrat stroge zdravstvene policijske naredbe. Vse osebe, ki pridejo po odgonu, pregleda takoj uradni zdravnik. Poostriilo se je nadzorstvo živil na trgu, osobito sadja in zelenjave. Zdravstvene komisije pregledujejo hiše, da se odkrijejo, oziroma odpravijo morebitni zdravstveni nedostaki. Bolnica za silo se je uredila tako, da je tam sedaj 20 postelj popolnoma pripravljenih ter tudi vse potrebno za bolniško oskrbo. Zagotovljena je zdravniška služba in preskrbljena bolniška postrežba po usmiljenkah. Mestni fizikat je sestavil poseben načrt za postopanje pri morebitnih naznanilih sumljivih slučajev.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 16. septembra: Ogrska vlada je v velikih skripcih. Hotele je dobiti na Francoskem posojila, a ga ji niso hoteli dati, češ, ker ga sami rabijo. Bolj resnično pa bode, da Francozi Madžarom nič prav ne zaupajo. — Na Grškem imajo poleg strahu vojske s Turčijo še zaroto v armadi. Zapri so več višjih častnikov. Med grškimi in turškimi četami se vrše vedno manjše praske. — Trgovinska pogodba med Srbijo in Avstro-Ogrsko je bila v torek na Dunaju podpisana.

Dne 17. septembra: Turško časopisje potrjuje poročila, da se pogaja Turčija o vojaški zvezi

tej mali sobici? Ta misel mu ne gre več iz glave in polotita se ga strah in groza. Kar ne upa se v kopel, le malo si umije svoj obraz in čaka v trepetu, kaj bo prišlo. Ker se že dolgo mudi v kopalnici, pride ga iskat jud. Trepetaje sprejme žida, a se zopet potolaži, ko zagleda njegovo prijazno obličje. Zdaj, ko ste se kopali, mu reče jud, morate malo počivati in se zopet zagreti. Zato pojdite v to-le postelj. S strahom uboga Zalokar. A v postelji ga obdaja še večja groza, češ, tukaj me ta vražji jud še lažje umori. Kakor mora ga davi ta misel in nikdar ni v življenju prebil še toliko strahu, kakor v tej židovski postelji. Pa kako je kmalu razočaran, ko ga prijazni jud povabi k bogato obloženi mizi, kjer se je oddahnil od svoje-ga nepotrebne strahu.

V družbi je bil Zalokar zelo priljubljen. S svojimi dobrimi dovtipi — bil je šalivec — in s svojimi narodnimi pesmimi, katerih je znal na izobilje, je kratkočasil marsikatero tovarišijo. Zato tudi Zalokar ni imel neprijateljev, tudi ne med svojimi političnimi nasprotniki. Zalokarja so čislali vsi, ki so poznali njegovo blago srce. To se je posebno videlo ob njegovem pogrebu, ko ga je spremljalo k zadnjemu počitku nebroj ljudstva in gospode in pet duhovnikov, dasiravno se je vršil pogreb v nedeljo.

Zalokar je kaj rad romal, zlasti, kadar so Slovenci kam potovali. Gotovo je bil Zalokar med njimi. Njegova dolgoletna želja je bila, videti kraje, kjer je živel in trpel naš Zveličar. Zato se je z velikim veseljem priklopil letos jeruzalemskim romarjem in željno pričakoval trenutka, ko bodo odrinili Slovenci v sveto deželo. Na svojo visoko starost pri tem ni mislil, tudi ne na svojo težko bolezen, ki ga je v zadnjih časih položila že večkrat na smrtno postelj. Pa božji previdnosti dopadlo je drugače. Teden pred odhodom Slovencev v Jeruzalem ga je poklicala na boljši kraj, gotovo v nebeški Jeruzalem.

Turčije z Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Pogajanja vodi nemški carigranski poslanik. — Češki deželni zbor bo sklican na dan 29. septembra. — Istrski slovenski poslanci so izjavili, da se v slučaju, da se skliče deželni zbor, kar je pa za sedaj izključeno, ne bodo udeležili sej, dokler se ne prizna hrvaškemu jeziku popolna enakopravnost z italijanskim v deželi. Dokler se to ne zgodi, se najbrže tudi deželni zbor ne bode sklical.

Dne 18. septembra: Na veliki in sijajni skupščini čiste stranke prava in pravašev okoli „Hrvatstva“, ki se je vršila v Zagrebu dne 13. septembra, sta se združili obe struji v stranko prava s krščansko-socialnim programom. Združitev je bila soglasno izvršena. — Bolgarski ministrski predsednik Malinov je podal kralju ostavko, ker so nastala nesporazumljenja v ministru glede na macedonsko vprašanje. — Ruski zunanji minister Izvolski je odstopil.

Dne 19. septembra: Bolgarija slavi danes 25letnico svoje neodvisnosti. — Ljisti javljajo, da se sestanejo koncem septembra v Wiesbadnu angleški kralj, nemški cesar in ruski car. Sestanek bo namenjen ohranitvi miru. — Na Dunaju se je vršilo večerj veliko soc. demokratsko zborovanje proti draginji.

Razne novice.

Duhovniške vesti. Častiti gospod Matija Karba, knezoškofijski duhovni svetnik in župnik v Zrečah, je imenovan za soupravitelja župnije Sv. Lovrenca v Stranica, častiti gospod Anton Trinka, kaplan na Črešnjevcu, je postal provizor istotam. Častiti gospod Janez Sušnik je rezigniral na župnijo Črešnjevcu.

Iz sodne službe. Sodnik dr. Arnold Mally je prestavljen iz Slovenske Bistrice v Ptuj, na njegovo mesto pride sodnik dr. Feliks Rakovec.

Iz pošte. Svoji mesti ste zamenjali poštarici Roza Černovšek v Braslovčah in Roza Sternberger v Graškornu.

Iz šole. Na slovenskem oddelku gimnazije v Celju so za prvi razred naredili dve vspretnici. Kot nova učiteljica sta dobila tam službo izučena visokošolca gg. Mravljak in Tribnik.

Solske vesti. Dež. šol. svet je v svoji seji 15. t. m. izrekel svoje priznanje g. Simonu Magliču, nadučitelju na Vranskem, povodom vstopa v pokoj za njegovo mnogoletno plodonosno delovanje v šoli. Za nadučitelja pride na ljudsko šolo na Koblju stalni učitelj in šolski vodja v Plešivcu, Henrik Bregant, na ljudsko šolo v St. Jurju ob Pesnici pride za nadučitelja stalni učitelj pri Sv. Križu nad Mariborom, Iv. Robnik, in na ljudsko šolo pri Sv. Duhu v Halozah za nadučitelja stalni učitelj v Konjicah okolica Friderik Kožuh. Kot stalni učitelj in šolski vodja je nastavljen na ljudski šoli pri Sv. Roku ob Sotli stalni učitelj pri Sv. Barbari v Halozah, Jožef Čenčič. — Stalne učiteljice so postale: na ljudski šoli v Gor. Polskavi stalna učiteljica pri Sv. Barbari pri Vurbergu, Marija Šveigler, na ljudski šoli v Braslovčah tamošnja suplentinja Marija Klančnik, in na ljudski šoli v Polzeli tamošnja učiteljica suplentinja Ana Suhač. Nadučitelj v Jarenini, Martin Bresnik, stalni učitelj v Makolah, Feliks Mahor, in stalni učitelj v Celju, Jakob Gorjup, so stopili v pokoj.

Iz železniške službe. Premeščeni so: adjunkt Teodor Čugal iz Celja v Ljubljano; asistent Anton Janiček od St. Jurja na Pragarsko; uradniški aspirant Alojz Peterlin iz Langenwanga v Grobelno; adjunkt Karol Zoufalik iz Celja v Kirchbichl.

Kmetijske zadruge. V sredo, dne 14. t. m. se je pričel na Dunaju shod avstrijskih kmetijskih združenj ter je trajal do 17. t. m. Zastopane so bile razne kmetijske zveze iz Avstrije in drugih dežel. Slovencev je bilo na shodu okoli 25.

Popust na zemljiškem hišnem davku, znižanje pridobinske glavne vsote in določitev pridobinskega davka od javnemu dajanju računov zvezanih podjetij za leto 1910. Vsled ukaza e. kr. finančnega ministrstva z dne 13. avgusta 1910, se je določil popust na zemljiškem davku na 15 odstotkov, in na hišno-razrednem in hišno-najemniškem davku na 12%; 2. je ostalo znižanje pridobinske glavne vsote kakor prejšnja leta ter se je 3. določilo davčno merilo za v par. 100. odstavek 1 in 5 omenjenega zakona navedena javnemu dajanju računov zavezana podjetja na 10 odstotkov.

Zakupna oddaja kruha in ovs se bo vršila za v postajah nastanjeno vojaštvo za zagotovitevno dobo od 1. januarja do 31. decembra 1911 in bodo ponudbene obravnave: Slovenska Bistrica pri občinskem uradu v Slovenski Bistrici dne 24. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne; Celje v vojaškem oskrbovalnem filijalnem skladišču v Celju dne 25. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne; Ptuj pri okrajnem glavarstvu v Ptuj dne 28. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne; Radgona pri okrajnem glavarstvu v Radgoni dne 29. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne. — Za te razprave veljavni pogoji se razvidijo iz razglasov in zvezkov pogojev, ki so razgrnjeni pri gori navedenih obravnavališčih, in ki se pri vojaških oskrbovalnih skladiščih tudi lahko dobe zastoj.

Častniške sluge nameravajo odpraviti, zato pa bodo zvišali pristojbino za slugo častnikom, da bodo lahko imeli civilne sluge.

Krvava griza pri vojaki. — Med na Krasu na vajah bivšim vojaštvom se je pojavila krvava griza v mnogih slučajih. Od 47. pešpolka je 120 mož in 3 častniki bolanih. 4 možje so na grizi že umrli. En bataljon, in sicer najhujše prizadet, se je vsled tega v terek popoldne (predno so se vaje končale) vrnil v Gorico. Grizo so dobili vojaki v Kostonjavi, kjer je bila razširjena med prebivalstvom.

Ne sramujmo se vendar svojega slovenskega jezika. Dogodili so se v nedavnem času na Koroškem in Štajerskem žalostni slučaj na postajah, da naduti nemški uradnik ni hotel dati vožnega listka stranki, ki ga je zahtevala v slovenskem jeziku. To se je zgodilo večinoma takozvanim omikancem. Da so pa ti uradniki tako naduti, je pa mnogo krivo naše ljudstvo. Le pogledimo in poslušajmo na postajah. Nisem niti nalašč tega storil, pa sem opazil sledeče: v Celju, Velenju, Sp. Dravogradu, Šoštanju in drugod; jaz sem zahteval listek v slovenskem jeziku in mi je uradnik tudi vsikdar postregel, kmečki ljudje, delavci pa, ki niso znali morda nad deset besed nemških, pa so zahtevali karto v nemškem jeziku ali imenovali vsaj postajo v nemški obliki. Ali ni to skrajno smešno? Meni pa se ni videlo samo smešno in neumno, ampak me je vsikdar jezilo, da sem se komaj premagal, da nisem takemu kar tam povedal: Ne bodi vendar tako neumen in ne smeš samega sebe, pa ne zaničuj na domačih tleh svojega lastnega jezika in pa — denarja. Saj menda slovenski denar tudi plača?

Meso iz Argentine. Ministrski svet se je zedinil v tem, da prične takoj pogajanja z ogrsko vlado glede začasnega uvoza argentinskega mesa. Gre se sedaj za uvoz 10.000 tonelaj mesa, ki se bo uvozilo za poskušnjo. Pri razprodaji mesa bo označeno, da je to meso iz Argentine in je pri tem postopati s potrebno zdravstveno previdnostjo.

Tih odpor na južni železnici. V četrtek, 15. t. m. ob 1. uri ponoči so pričeli uradniki, poduradniki in delavci na južni železnici s tihim odporom, ker se njihovim zahtevam ni ugodilo. Za uspeh tega odpora je odvisno zadržanje socialnih demokratov, katerih je jako mnogo pri južni železnici in ki niso člani društev železničarjev. Na Dunaju, v Gradcu in v Dunajskem Novem Mestu so se že pojavile posledice tihega odpora. Osebnih vlaki so imeli neznatne zamude, tovorni vlaki pa se zakasnujejo po 2—3 ure. — Sicer je izvrševalni odbor upravnega sveta južne železnice odobril predloge vrhovnega ravnateljstva, ki dovoljujejo železničarjem neznatne izboljške, ali različna društva južnih železničarjev obstojajo na tem, da se vse njihove zahteve izpolnijo. Izvrševalni odbor je obljubil, da bo stvar rešil najkasneje do 1. novembra.

Železniška nesreča. Dne 20. t. m. zjutraj se je na postaji državne železnice Rottenmann na Gor. Štajerskem dogodila ena največjih nesreč, kar se jih je zadnja leta dogodilo na avstrijskih državnih železnicah. Dva brzovlaka, št. 101 in št. 102, sta trčila skupaj, ko so potniki spali, učinek je strahovit. Mrtvih je 7 oseb, 11 je težko, 19 lahko ranjenih. Ponesrečenci so večinoma iz brzovlaka, ki je vozil iz Pontafija na Dunaj. Dva mrtveca se niso spoznali, pet ostalih mrtvecev so poštni in železniški uradniki. 19 lahko ranjenih so s pomožnim vlakom prepeljali na Dunaj. Oba ponesrečena brzovlaka sta vozila s hitrostjo 60 kilometrov na uro, eden v smeri Selzthal, drugi v smeri St. Mihael. Ko sta strojevodja opazila, da vozita na enem in istem tiru, je bilo že prepozno. Pri nesreči sta bila razbita oba stroja, vsi prednji vozovi, le zadnji vozovi so ostali nepoškodovani in so se potniki v teh vozih samo prestrašili. Kriv nesreče je baje neki službujoči uradnik v Rottenmannu. Nadkontrolor Mandel je zblaznel.

Stajercijance in slovenski liberalci sta se zopet našla v bratskem objemu. Prvi drži v eni roki frakelje šnopsa, v drugi „Stajerca“, drugi pa ima v rokah „Nar. Dnevnik“ in „Nar. List“. Sicer je liberalca malo streslo, ko so se pritisnile šnopsarske ustnice na njegova usta, toda sovraštvo do Km. zveze je premagalo naravni stud. Združila pa sta se ta čedna brata v znamenju boja zoper slovensko obstrukcijo. Stajercijanci so pretečno nedeljo v Ptuj priredili shod, na katerem so se ti značajnejši razkoračili zoper boj naših poslancev, in po shodu so po nemških liberalnih listih zatrobili v svet, da je 500 kmetov protestiralo proti obstrukciji. Kakšna komedija! V celem ptujskem okraju ne najdeš med kmečkim prebivalstvom 500 poštenih ljudi, ki bi se upali na dan ter javno pokazali, da trobijo v izdajalski stajercijanski rog. Obiskovalci nedeljskega shoda so bili izvečine tiste žalostne postavke, ki jih lahko opaziš po ptujskih ulicah, kako tavaajo okoli in tolažijo svojo petobolsko žalost s frakelcem „grenkega“. In take ljudi podpirajo v boju zoper narodne pravice slovenskega ljudstva slovenski liberalci! Da jih ni sram! V nedeljo bodo celjski liberalci baje priredili več shodov. Radovedni smo, kako bodo ti veliki narodni radikalci govorili.

Kat. slov. izobr. društvo „Kres“ v Gradcu priredi dne 9. vinotoka vinskih trgovcev v restavraciji „Zur goldenen Krone“. Vspored je zelo zanimiv in pričakujemo obilne udeležbe od strani graških Slovencev. — „Kres“ je otvoril že jesensko in zimsko delo. V svoji sredi imamo požrtvovalnega vlč. Ljubšo, kateri ne samo gmotno podpira naše delo, ampak nas često z navdušenimi besedami bodri k vstrajnosti pri poštemem našem delu. Tako nam je zopet predaval prejšnjo nedeljo o bistvu naše vere ter vso stvar sem pa tje osolil z zanimivimi dovtipi. Za prihodnjo nedeljo nam je zopet obljubil predavati, na kar se že vsi veselimo. Le eno nas žalosti — slutnja namreč, da bo

do prostori „Kresa“ kmalu pretesni, kajti nedeljo za nedeljo se bolj krejjo. — Veseli nas sicer, da vidimo vsako nedeljo v „Kresu“ toliko novih obrazov, a trajno veseli bomo šele, kadar se izpolnijo naši upi, da dobimo svoje prostore. — K prelepi slavnosti v St. Ilj je tudi „Kres“ poslal lepo število zastopnikov. Videli so tam, kakšne uspehe rodi požrtvovalno delo, in sklenili so tisto navdušenje zanesti tudi v slehernega člana in članico „Kresa“. Sedaj se vrše vsako nedeljo sestanki, na katerih nastopajo fantje in dekleta in navdušujejo številne poslušalce za delo. Pogumno so že parkrat nastopili: Gajšek, Tramšek, Zorko, Frman in drugi. Vse pa je prekosil minolo nedeljo nastob mladeniča Inkreta, kateri je govoril nad pol ure o značajnosti mladeniča, kateri si upa svojo krščansko misel tudi v javnosti na cesti pokazati. Besede so mu šle iz srca, pa so tudi v naših srcih našle odmeva. Potem pa je že drugič nastopila gđc. Kolar, katera zna posebno svoje tovarišice, služkinje, v nemati za društveno delovanje. — Mi pa, ki gledamo z veseljem na to gibanje, želimo: Blagoslovi Bog to delo!

„Kresjan.“

Slovinci na Nemškem bodo imeli od 25. do 28. septembra v Eving-u pri Dortmundu slovenski misijon. V terek je odšel tja dosedanji gvardijan in župni upravitelj p. Salvator Zobec iz Nazarja. Priporočamo se vsem naročnikom našega lista in vsem dragim rojakom v Eving-u in okolici: porabite prilžnost, prihajajte marljivo k pridigam, pokazite sedaj v delih, da ste verni sinovi in dobre hčere vernih in dobrih slovenskih mater. Veselilo nas bo, če bomo mogli po končanem sv. misijonu prinesiti veselo sporočilo o dobrem uspehu in lepih sadovih sv. misijona iz daljne tujine.

Iz Gladbecka na Westfalskem se nam poroča: Slovesnost blagoslovljenja zastave in prva ustanovna slovesnost „Kat. društva sv. Barbare za slovenske rudarje“ v Gladbecku 11. septembra se je nepričakovano veličastno izvršila. Nebo nam je bilo milo; v soboto je še močno deževalo, a v nedeljo je solnce tako prijazno sijalo, kot lepše tukaj nikdar ne sije. Slovesnost se je pričela zjutraj s skupnim sv. obhajilom. Popoldne od 2. do 4. ure je bil sprejem društev. Prihitelo je 9 društev k nam in sicer: društvo sv. Barbare za Slovence, oziroma Avstrijce iz Hamborn-a, Meerbecka, Hochheida, Bismarcka, Hordelna, Essena in Horstermarkta ter dve domači nemški rudarski društvi. Udeležba je bila od vseh strani tako ogromna, da je bila velika dvorana nabitopoljena. Okoli 4. ure se je pomikal veličasten spreved z 9 družstvenimi zastavami in z godbo na čelu proti cerkvi. Našo zastavo, katera je bila še zakrita, je spremljalo 12 belo oblečenih deklet in žen, vse s prevezami v slovenskih barvah. V cerkvi je bil nad vse krasen in ganljiv prizor: pred oltarjem vse polno zastav, v šerkvi pa toliko Slovencev, kolikor jih ni bilo še nikdar poprej. Na priznici je prav lepo govoril predsednik slovenskega društva iz Meerbecka, g. kaplan Hegenkötter o društvu sv. Barbare, katerega namen je, pospeševati vero, ki nas pelje v večno življenje. Potem je blagoslovil g. župnik novo, krasno zastavo. Pri zastavi so prišle v prvi vrsti slovenske barve v poštev, tako, da se že od daleč pozna, da je to imetje Slovencev. Na eni strani je sv. Barbara s pred njo klečečim rudarjem in napisom: „Sv. Barbara, prosi za nas!“, na drugi strani pa ime društva z različnimi okraski. Po blagoslovljenju je bil spreved. Ceste, po katerih se je ta pomikal, so bile lepo ovenčane s slavoloki in zastavami. Gledalcev je bilo toliko, da jih pri takih slovesnostih toliko še nismo videli. Najsijajnejši je bil pa slavnostni zbor v bogato ozaljšani, električno razsvetljeni dvorani: na igralnem odru zastava in nje botri g. in gospa Škraber z 12 častnimi danami: pri sprednji mizi 7 duhovnikov, med temi dva, večša slovenske govornice; po dvorani razobešene društvene zastave, dvorana pa nabitopoljena. Predsednik g. vikar Tappe pozdravi vse navzoče. Ko se odpoje cesarska pesem, se prične ovenčanje zastave in takozvano zabijanje žrebja. Soprog podpredsednika g. Tuhtar je v lepem govoru v imenu slovenskih žen darovala lep okrask za zastavo, ravno tako je darovalo društvo iz Meerbecka jako lep okrask. Pri zabijanju žrebja so predsedniki vseh društev darovali za zastavo v denarju ali pa okraske in so imeli pri tem prav ganljive nagovore. Posebej naj omenimo samo, kako navdušeno je govoril predsednik slovenskega društva iz Hochheida, g. kaplan Jenster. V svojem govoru je dokazal, da je potrebno, da se Slovinci, posebno na tujem, združujejo v katoliških društvih, in se tako s skupnimi močmi branijo proti sovražnikom sv. vere. Potem ste 2 belo oblečeni dekleti deklamovali: „Slovenska zastava njenim slavilcem.“ Na obrazih vseh je odsevala zadovoljnost in veselje. Prenaglo je prišel čas za nekatera društva za odhod. Že potem, ko so že nekatera društva odšla, so se pričele gledališke predstave, vmes pa je igrala godba in so se pele mile slovenske pesmi. Kot prva se je predstavila igra: „Kmet in fotograf“, ki je izvabila gledalcem neprenehajoč smeh. Nadalje je uprizorilo društvo iz Hamborna „Dva prepirljiva soseda“, ki je povzročila tudi velik smeh. Prav ganljiv prizor je bil, ko so štiri 9letne belo oblečene deklice deklamovale: „Vera, upanje, ljubezen in deklica.“ V veliko zabavo sta se potem predstavili igri „Nemški ne znajo“ in „Tri sestre“. Vsi igralci so svoje vloge prav izvrstno izvršili, posebno ženske vloge. — Vzele bi preveč prostora, ko bi hoteli vse bolj natanko popisati. Ta slovesnost, katera nam ostane nepozabljena, je bila zares prava manifestacija krščanskega